

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.

Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD

Waterkant No 4, Overzijde.

DRUKKER. E. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—

Afzonderlijke nummers fl. 0.15.

Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Reorganisatie van Politie.

Geen nieuw onderwerp, zal men zeggen, want er is al lang heel wat over te doen geweest.

Het is ook niet onze bedoeling nieuwe denkbeelden te opperen, als de oude nog niet verwerkt zijn.

De reorganisatie van Politie is echter een nieuwe fase ingetreden. En daarover verheugen wij ons.

Tamelijk duidelijk heeft men tijdens het Begrotingsdebat uit den mond van den Procureur-generaal kunnen vernemen, dat Zijn EdelGrootachtbare detachering van militairen bij de Politie tot reorganisatie van dit corps nog zoo slecht niet vindt.

Ook wordt er voor gezorgd zoo veel mogelijk de militairen in eenzelfde wacht samen te trekken en de burgeragenten in een andere.

Om deze reden zijn naar de eilanden bijna hoofdzakelijk militairen als politie-hoofdzakelijk detachement.

Het is duidelijk, dat men bezig is een proef te nemen. Dat is de nieuwe fase, waarop wij doelden, dat is het feit waarover wij ons verheugen.

De reorganisatie van Politie lijkt reeds lang genoeg een slepend bestaan. Het wordt tijd daaromtrent een beslissing te nemen.

Politie-agenten worden niet geboren, maar gemaakt. Men moet er lieden voor opleiden, men moet er manschappen toe vormen.

Men vindt ze niet kant en klaar langs den weg staan, men moet op zoek en de meest geschikte personen daarvoor uitkiezen.

Vroeger, toen het politiecorps nog een burger cachet droeg, kwamen de beste elementen ook van de militairen. De Commandant en de brigadiers zijn allen oud-militairen. Waarom dus zou de Politie nu ineens niet deugen, nu de nieuwe krachten uitsluitend uit de militairen gerecruteerd zullen worden?

Iemand, die militair is gevormd, en geschoold, heeft als politie-agent zeker iets vóór boven een burger van dezelfde fysieke kracht en wetenschappelijke ontwikkeling. De militair heeft geleerd te gehoorzamen op bevel, hij is gewend aan tucht en orde, en is getraind tegen lichamelijke vermoeienis. Maar daar zit de moeilijkheid ook niet. Men kan en moet zelfs toegeven, dat de militair in vele opzichten staat boven den burger om dienst te kunnen doen als politie.

De fout zit in het feit, dat de militair militair blijft, ook al wordt hij politie-agent. Dan wordt hij tweeslachtig, behoort tot twee corpsen, die een verschillende richting uitgaan, en krijgt twee hoofden, die onafhankelijk van elkander zijn.

Dat is een geheel geforceerde, onnatuurlijke toestand.

Zoo iets kan op den duur niet goed werken.

Als der natuur geweld wordt aangedaan, breekt zij zich altijd. Zoo ook hier.

Vroeger recruteerden de beste politie-agenten uit de militairen. Zij legden echter hun militair karakter af, maar behielden al de voordeelen van hun militaire opleiding. Het waren mannen van durf en daad geworden, niet voor een beetje verward.

Maar zij stonden onder commando van een burger, die nu eenmaal de zaken heel anders beschouwt en regelt dan een militair. Een militair houdt van „aanpakken jongens”. Een burger past op voor herrie maken. Hij moet voor alles rust en orde bewaren, nooit zelf verstoren. Een militair mag wel zoo'n relletje, en is dadelijk klaar voor handtastelijkheden. Een burger leidt de menigte en tracht de woeling in breder bedding te laten verlopen; hij voorkomt luidruchtigheden. Een militair wordt opgeleid voor den oorlog, de politie om den vrede te handhaven.

De een valt impulsief met kracht aan, de ander tracht door gemoeidelijkheid de oproerigen of kwaadwilligen tot rede te brengen. De militair maakt korte metten; onmiddellijk gehoorzamen of de doos in! De politie tracht ongemerkt den overtreder der wet tot betere gedachten te leiden en zal slechts in het uiterste geval zich gedwongen zien, handelend op te treden. Het karakter van den militair is gestrengheid, van de politie zachtheid. De militair verwoordt het gebiedend Gezag; de politie den ordelielenden Vrede.

Het verkeerde van de nieuwe reorganisatie zit dus niet hierin, dat de manschappen gedetacheerd worden van het garnizoen, maar wel, dat zij hun militair karakter blijven behouden en zich op deze wijze niet zoo veel mogelijk aanpassen aan de burgerlijke organisatie van politie.

Hun militair karakter maakt het hun onmogelijk goede politie-agenten te worden.

Hun aangeleerde goede militaire hoedanigheden van tucht en discipline, uithoudingsvermogen en durf moeten een burgerlijk karakter krijgen. Na hun overplaatsing moeten zij geheel afzonderlijk worden opgeleid voor de politie om de ruwere militaire gewoonten heelmaal af te leren. Zij moeten zich voor goed aan de politie verbinden en deze detachering niet beschouwen als een halve vacantie, waarin ze minder te doen hebben en eens op hun gemak kunnen uitrusten. Zij moeten het zich tot een levensstaak stellen carrière te maken bij de politie. Maar daarom moet de terugkeer tot het garnizoen voor hen worden afgesloten. Zij moeten weten bij detachering naar de politie, dat ze, na een vooruit bepaalde proeftijd, daaraan vast zitten en bij ontslag uit den dienst hun geheele leven vergald hebben. Dan zal de politiedienst met meer

ernst worden verricht, en niet beschouwd worden als een bijbaantje, dat men voor de aardigheid een tijdje waarneemt om het weer neer te leggen, zoo gauw men er genoeg van heeft.

Zeer goed is het derhalve, dat de politiekrachten gerecruteerd worden uit de beste elementen van het garnizoen, maar ze moeten daarna een afzonderlijke opleiding genieten als politie en hun militair karakter geheel en al afleggen. Eerst dan kunnen we iets goeds verwachten van de nieuwe reorganisatie.

Het spreekt ten slotte vanzelf, dat de Politie moet geresorteerd blijven onder den Procureur-generaal, en niet onder een Officier.

De Politie is een burgerlijk corps, en kan dus moeilijk een militair hoofd hebben.

De Nieuwe Prefect van Politie te Parijs.

Minder gerucht dan de mogelijkheid van een val van het ministerie maakt een omwenteling bij de politie. Doch dit wil nog heelmaal niet zeggen, dat ze van minder belang is.

De heer Hennion onderscheidt zich, niet alleen van Lépine, maar ook van andere prefecten daardoor, dat hij niet zijn carrière begonnen is als journalist of advocaat, maar van jongs af in politiedienst is opgegroeid.

De heer Hennion, geboren uit eenvoudige ouders, die handel dreven in Gommegnies, een klein plaatsje in het Noorden, studeerde tot zijn achttiende jaar, waarna hij, na zijn dienstplicht volbracht te hebben, secretaris werd van den heer Fosse, toen ambtenaar. Nauwelijks een jaar daarna trad hij in dienst van de Sûreté.

Hij was toen 24 jaar en telt er nu 52. Eene ondervinding van bijna dertig jaar leidt hem dus, thans nu hij prefect is, tot de meest wijze hervormingen.

Men dankt onder andere aan den heer Hennion de stichting der „brigades mobiles”, die, steeds ter beschikking zijnde van het parket, de politie in staat stellen; een methode die jacht te maken op de gezochte misdadigers.

Een tweede schepping is die der Archives administratives. Deze maakt mogelijk de centralisatie en daarna het klassificeeren van alle inlichtingen omtrent misdadigers. Vroeger heerste de grootste wanorde daarin. Thans, nadat die inlichtingen geklassificeerd zijn, verschijnt het meest interessante deel ervan in de Bulletin périodique, die naar alle kanten van Frankrijk verzonden wordt, en het herkennen of opzoeken van een misdadiger zeer gemakkelijk.

Als de soldaat zoo ver komt, dat hij dit woord uitsprekt, dan houdt alle verdere tegenstand op; hij werpt pak en zak weg en geeft het Vaderland prijs.

De trein stond eindelijk stil, wij snellen er uit.... Midden in het veld flikert een lichtje.... wij er op af. Wij zagen een allendige boerenwoning, maar traden toch binnen.

Bij den haard zat de zwarte duivel, de grootste bandiet van Spanje, hij schoot zijn vonkelende blikken op ons af. Een reuzenvrouw met betrokken gelaatstreken mat ons van het hoofd tot de voeten. Zij geleidde ons naar een ander vertrek met twee vensters. In deze kamer vonden wij een bed, een tafel en twee stoelen. Zij stak twee kaarsen aan en liet ons verder alleen. Mijn vrouw viel doodop op het bed neer.

Ik deed een kaars uit en liet de andere branden. Mijn eerste gedachte was mijn kamer te barrikadeeren, maar met dit weinig ameublement was dat eenvoudig onmogelijk.

Aan den heer Hennion komt de eer toe begrepen te hebben, dat in een tijd, waarin de misdadigers gebruik maken van de nieuwste uitvindingen, ook de politie over dezelfde middelen moet beschikken.

Veel heeft daar toe bijgedragen het feit, dat de arrestatie van de benede Garnier-Bonnot zo lang op zich liet wachten, omdat de politie vaak te laat kwam, wijl er of geen auto beschikbaar was ter vervolging of wel omdat het naastbijzijnde commissariaat geen telefoon had. Wat in dit geval gebeurde, kwam telkens en telkens voor bij minder geruchtmakende zaken.

De heer Hennion is reeds sinds lang werkzaam, om de Sûreté te doen beschikken over al die hulpmiddelen: auto's, telefoon, een vervolmaakte fotografie, enz.

Men heeft vroeger gezegd, dat de Parijsche politie goed mocht genoemd worden, wel gebreken bezit, doch dat deze vergoed werden door het persoonlijk prestige van den heer Lépine. Volgens Hennion is dit echter een zeer gevaarlijk systeem. Zijn mening is, dat de politie dan alleen werkelijk goed kan genoemd worden, indien niet alleen de chefs goed zijn, maar ook de meest gewone beambten.

Welke zijn de gebreken, die de heer Hennion verbeteren wil?

Op de allereerste plaats zou hij gaarne zien, dat de Pers wat minder reclame maakte voor de misdadigers. Hij kan dit niet geheel en al beletten, doch hij kan tegen gaan, dat de politieambtenaren zich leenen tot interviews of tot het geven van de biografie der misdadigers, die ze zoeken of gearresteerd hebben.

De allerlaatste innovatie is de verwezenlijking van een plan, dat zeer dierbaar was aan den heer Hennion, nog vóór hij prefect was. Toen hij nog directeur was van de „Sûreté Générale”, en er van sprak, dat zelfs de agenten goede dienaren moesten wezen, wilde hij bereiken, uit elk individu het grootste nut te trekken.

Om hiertoe te komen heeft hij geacht een praktische politie-school. Vroeger kon zoowat ieder persoon, die goede referenties had en als burger en vooral als militair, lid worden van de „Sûreté” of agent. Een goed soldaat is echter daarom nog niet een goede spoorhond en zelfs nog niet een goed agent.

Thans blijft elke nieuwe agent zes maanden lang verbonden aan de school, die een verantwoordelijk directeur heeft. Die zes maanden zijn hun proeftijd. De leden worden in dien tijd bestudeerd; de directie tracht zich een opinie te vormen van ieders karakter en bekwaamheden, om ze dan later te kunnen gebruiken voor die functies, waarvoor ze den meesten aanleg toonen. Toont iemand niet veel aanleg, dan

lijkt. Voor de vensters waren geen blinden, geen gordijnen, geen horretjes, niets; ik wist dat men van buiten ons beloorde.

Ik liet den gansen nacht het licht branden, zonder daar eigenlijk eenige bedoeling bij te hebben, legde den revolver naast mij neder en bleef verder apathisch op mijn stoel zitten.

Het was mij duidelijk, dat ik dien nacht niet handgemeen zou worden met den bandiet, maar wel verwachtte ik elk oogenblik door het venster heen beschoten te worden en daarna uitgesplunderd.

De nacht ging echter voorbij zonder dat er iets geschiedde, en bij het aanbreeken van den dag reisden wij weer verder.

We hadden Spanje nog niet verlaten, toen de Kapitein weder bij ons in de coupé kwam: Weet U, wat U gered heeft? vroeg hij ons. Uwe verregaande zorgeloosheid.

Den volgende dag heeft de bandiet aan zijne makkers verteld, dat

wordt de periode van zes maanden verlengd.

Heeft iemand heelmaal geen aanleg, dan wordt hij vriendelijk verzocht elders een carrière te zoeken.

Worden de leden der school bestudeerd, ze studeeren ook zelf. De heer Hennion, die nog al van moderne middelen schijnt te houden, zal onder andere de cinema gebruiken, om aan de agenten verschillende tafereelen uit het Parijsche leven te laten zien. Op het programma komen onder andere de punten voor: een goed en een slecht agent, de goede en de verkeerde houding, een tactisch optreden en een optreden, dat de wanorde verergert, enz. Het valt niet te ontkennen, dat we hier een van de gevallen hebben, waarin de cinema werkelijk nuttig kan wezen.

Bij de opening van de school heeft de heer Hennion een lange redevoering gehouden. Ze ontleent haar waarde aan het feit, dat ze verschildt van de meeste officiële redevoeringen, die altijd oude clichés zijn. Het was niet alleen de prefect van politie, die sprak, maar ook de mensch, die als man zijn werkelijke gedachten openbaarde. En vandaar, dat wij in een soort politierapport plots die verrassende woorden kregen te hooren: „Laten we zo lang mogelijk de frisheid van onze ideeën bewaren, dat is tevens het beste middel om ons te doen behouden de zoo frissche vrolijkheid.”

De agenten herschappen in bewaarders der Fransche geestigheid, is zeker wel een innovatie. De heer Hennion heeft de sympathie van het publiek gewonnen door deze niet minder verrassende verklaring, dat elk lid der politie nooit moet vergeten, dat het zijn plicht is goed te wezen in de volle betekenis van het woord en dat „un geste de bonté ne saurait ni diminuer la règle supérieure d'autorité, au nom de laquelle elle agit.”

De Tijd.

Hotels in Amerika.

New-York is inderdaad een hotelstad en geen wonder. Want volgens de Marchants Association stroomden in de Greater City dagelijks meer dan 400.000 bezoekers binnen, waarvan zij, die niet bij familie of kennissen logeeren, in de hotels moeten worden geherbergd. Op Manhattan Island alleen bevinden zich 215 eerste klas hotels, die ieder meer dan 50 kamers hebben en verder nog 500 andere hotels, hetwelk voor Manhattan een totaal maakt van 715 hotels.

In de 215 hotels van Manhattan zijn geëmployeerd 41.925 mannen en vrouwen. De gezamenlijke employé's

hij geweldig spijt had zulk een prachtbuit te hebben laten glippen. Maar hij hield het voor een onmogelijkheid, dat dit een zuiver zaakje was. Wie gaat nu omhangen met schitterende briljanten overnachten in het huis van een bandiet!... Hij hield het gehele geval voor een streek der politie om hem te strikken. Hij veronderstelde, dat de heele omtrek door militairen omsingeld was om hem op heeter daad te kunnen betrappen. Vooral dat een brandende licht hield hij vast en zeker voor een afgesproken teken.

Waren we voorzichtig geweest en hadden we ons met menselijke voorbehoedmiddelen gewapend, we zouden ons zelfs slechts in het verderf hebben gestort. Nu straalt boven onze dwaasheid de wijsheid Gods en boven onze zorgeloosheid de bescherming der Goddelijke Voorzienigheid.

NAAR HET GELUK.

(Uit het leven van een bekeerling).

LI. In een Roovershol.

Bij mijn terugreis door Spanje zou ik nog een avontuur doormaken, dat misschien wel het gevaarlijkste was van alles wat ik doorleefd heb.

Mijn vrouw was zwaar ziek geworden, zij stierf ook na weinige dagen.... Ik reisde met haar door Spanje, zoo vlug als het maar kon, om haar bij een familielid in het Zuiden van Frankrijk te brengen. De Kapitein der gendarmerie zat bij ons in de coupé. Na een langen dagrit zeide mijn vrouw: Ik kan niet verder. Het was nacht geworden. De kapitein verklaarde, dat binnen een paar uur niet aan uitstijgen te denken viel. Het zou zeker nog een paar uren duren, alvorens we een plaats bereikten, waar een onderkomen kon gevonden worden.

Wel een bewijs hoe langzaam de treinen hier rijden, en hoe weinig bevolkt Spanje is!

Mijne vrouw herhaalde: „Maar ik kan niet verder.”

De Kapitein antwoordde: Binnen tien minuten komen we aan een wachthuisje, waar we water innemen. Op een honderd passen afstand staat daar midden in het veld een huis, daar kunt U dan des noods een onderkomen zoeken. Evenwel dat huis behoort aan den ergsten bandiet van heel Spanje; duizend tegen een dat U dat huis niet levend weer verlaat.”

Het eenige wat mijn vrouw hierop zeide was: „tant pis” (Dest teerger!).

Dat is het verschrikkelijkste woord der Fransen. Als ze alles verloren wanen, en alles er aangeven, hoort men slechts „tant pis.” Met dit woord op de lippen stort zich een verdwaald meisje in het aangesicht van de hel in het water; met dit woord in den mond schiet zich de levensmoede jongeling voor het hoofd.

van de 1245 New-Yorksche hotels vormen een totaal van 84.543. De New-York Central Railroad Cy. heeft op haar geheele spoorwegnet en al haar gesubsidieerde lijnen, alle taken van dienst meegerekend, slechts 130.000 personen in dienst. Als men ziet, dat in de enkele vierkante mijlen oppervlakte van the Greater City meer dan 1/2 van dat aantal personen werkzaam is in de hotel-industrie, dan kan men zich eenigszins een voorstelling maken van de reusachtige afmetingen, die het hotelbedrijf aldaar heeft verkregen.

Wat is zoo ongeveer de waarde van deze hotels met den grond waarop zij staan? Zij vertegenwoordigt het bagatel van f672.500.000. De 215 voornaamste hotels in Manhattan vertegenwoordigen alleen een waarde van f460.000.000. Ten einde deze 215 hotels aantrekkelijk te maken voor de honderden en duizenden bezoekers, die dag in dag uit in New-York komen logeeren, hebben de eigenaars ruim f500.000 moeten uitgeven om ze naar den eisch in te richten. Door de luxuriëuse inrichting, welke ten gevolge van de daarvoor beschikbaar gestelde grootte sommen mogelijk werd, kregen deze hotels hun groote vermaardheid in heel de wereld. Deze 215 hotels hebben samen 52.577 kamers; met al de overige New-Yorksche hotels, samen 1245, zijn er 200.000 logeerkamers ten dienste van de gasten van Greater New-York.

Het is wel eenigszins lastig om de jaarlijksche uitgaven van al deze hotels onder cijfers te brengen, doch uit een onderzoek naar de genoemde 215 hotels van Manhattan in dit opzicht ingesteld, blijkt dat deze voor die hotels bedragen f125.000.000 jaarlijks.

Het grootste hotel in New-York is volgens het „N. v. d. N. Mc. Alpn.” dat tevens het grootste hotel van de heele wereld is, volgens De Hotelhouder. Het heeft 1500 kamers en een personeel van niet minder dan 1500 personen. Het „Waldorf” bezit 1250 kamers met eveneens 1500 geëmployeerden; het „Astor” 1000 kamers met 1200 geëmployeerden en het „Plazo” 750 kamers met 1050 employés.

DE BIOSCOOP IN DE STATEN VAN SURINAME.

Bij de behandeling der begroting 1915 is door een lid een kwestie ter sprake gebracht, welke voor de zedelijke kracht van ons volk van zeer groot gewicht is. Het is de kwestie over het kino-bezoek van kinderen.

In het Voorloopig Verslag werd hieromtrent het volgende gezegd: „Naar men was ingelicht, hebben de kindervoorstellingen in de kinoteaters een ongunstigen invloed op den gang van het onderwijs op de scholen. Gevraagd werd of het aantal dezer voorstellingen op dagen voorafgaande aan schooldagen niet beperkt kan worden. In elk geval drong men er op aan, dat geen

toestemming worde verleend tot het vertoonen van drama's op de kindervoorstellingen.”

Het antwoord, dat de Gouverneur in de Memorie van Antwoord gaf, luidde:

„De kindervoorstellingen in de kinoteaters worden zoo veel mogelijk aan controle en beperking onderworpen en overwogen zal worden of dit in nog meerdere mate het geval kan zijn. Aan de benaming „Drama” aan een film gegeven, kan natuurlijk niet te veel waarde worden gehecht en zoo kunnen stukken met die qualificatie zeer wel voor kinderen geschikt zijn en omgekeerd stukken, onder geheel anderen naam aangeduid, daarvoor in geen enkel opzicht deugen. Ieder stuk moet dan ook op zich zelf beoordeeld worden en nu is het begrijpelijk, dat een enkele maal wel eens een minder gewenschte film aan de aandacht ontsnapt. Er is evenwel een ernstig streven om alles wat prikkelend of om andere redenen ongepast is voor kinderen is, van de voorstelling te weren.”

Uit de openbare behandeling bleek, dat de woordvoerder in het Voorloopig Verslag, de heer Thomson, hoofd van de Willemschool, was. De heer Thomson heeft een goed werk, waarvoor hier een woord van oprechte waardeering, verricht door deze kwestie ter tafel te brengen.

Men kan in deze aangelegenheid niet waakzaam genoeg wezen. Want dat in de bioscoop een zeer groot gevaar de jeugd, de spes Patriae, bedreigt, valt niet te ontkennen.

De Duitse geleerde, Dr. Karl Brunner, schreef hierover:

„In heel de kultuurgeschiedenis is geen enkel verschijnsel aan te wijzen, dat ook maar in de verste verte met de bioscoop kan vergeleken worden, wat betreft zijn geweldige, diep-ingrijpende werking op de massa's, en vooral op de jeugd. Gewetenloos viert het meest *krasse egoïsme* zijn triomfen over elke ideale wereldbeschouwing, over smaak en fatsoen, over zedelijkheid, rechtsorde en zorg voor volkswelvaart. Het meest wordt bedreigd de zoo licht ontvlambare halfrijpe jeugd. De dramatische en realistische scènes vormen de kern van de gewone bioscoopvoorstellingen. En hier openbaart zich vooral de afschuwelijke speculatie op de voorliefde der menschen voor het ruwe, het afzichtelijke, het sentimenteële, het zenuw-schokkende. Alles wat een Sherlock Holmes aan ijselijke afschuwelijke den van meerdere uren tezamen flanst, wordt door directe aanschouwing 10 of 15 minuten over onze geest uitgestort. Steeds vermeerde ren zich de ervaringen, dat jeugdige misdadigers voor den rechter getuigen, dat het plan voor hun misdaad in de bioscoop is opgekomen en dat zij ook daar geleerd hebben, hoe het uit te voeren. In hooge mate verwerpelijk en van een vergiftige inwerking op het kindergemoed zijn de voorstellingen van alle denkbare vormen van zelfmoord. De indrukken zijn bij een ontvankelijk jeugdig gemoed onverwoestbaar. De pers brengt mededeelingen, dat menschen in de bioscoop ge-

leerd hebben, hoe zij zich zelf uit de wereld moeten helpen. Een al is de aanblik van zulke tooneelen niet de oorzaak, dat een mensch zich om het leven brengt, toch kan bij overprikkeld hersens de voorheen onbewuste drang door het aanschouwen zich in een daad omzetten. Het is onbetwistbaar, dat de ziel van een fantasie-vol jeugdig persoon, die in de donkere ruimte eener bioscoop met koortsige spanning alle verschrikkingen van een drama meeleeft, voor een diepe, blijvende suggestie uiterst vatbaar is. De onwettelijkheid der voorstelling, wordt niet gevoeld, de kritiek zwijgt, de opmerkzaamheid is in hoogste spanning gebracht en zoo is het geen wonder, dat de indrukken, die op zulke oogenblikken in de ziel ingegrift worden, een diepen en onuitwisbaren invloed uitoefenen.”

Hoe ook in Nederland door mannen van verschillende richting over het bioscoopgevaar wordt gedacht is onlangs duidelijk gebleken. In Amsterdam is een rapport uitgebracht over het bezoek van kinderen aan de bioscoop. Het onderzoek werd ingesteld door den Bond van Nederlandsche onderwijzers, de Vereniging van Hoofden van scholen in Nederland, het Nederlandsch onderwijzers genootschap en een speciaal comité ter bestrijding van het Bioscoop kwaad, waarvan het vrijzinnig kamerlid Th. Ketelaar voorzitter is. Deze commissie kwam in haar rapport zonder enig voorbehoud tot deze conclusie, dat de bioscoop als vorm van vermaak geëxploiteerd op de wijze, waarop dit thans het geval is, een groot paedagogisch, psychisch en moreel (om van het hygiënisch nadeel te zwijgen) gevaar oplevert voor onze schoolgaande jeugd.

Wij hopen, dat de gedachtenwisseling, welke tusschen Bestuur en Staten over deze aangelegenheid heeft plaats gehad, dit zal uitwerken, dat er steeds met onverflauwen ijver gewaakt worde.

De Surinamer.

RAPPORT

VAN DEN HEER
H. J. COHEN HENRIQUEZ.

Verder ontving ik daags vóór mijn vertrek uit Amsterdam, na zeer veel moeite, het aan hem ter hand gestelde manuscript, zonder eenige opgaaf van de redenen die geleid hadden tot het niet publiceren van de brochure.

Bij een nader bezoek aan de tentoonstelling trof ik slechts onze hoeden aan, de overige ingezonden voorwerpen schitterden door hunne afwezigheid.

Ik meen hier te moeten aanstippen, dat na mijne aankomst op Curaçao de collectie hoeden in haar geheel in volkomen ongeschonden toestand werd aangetroffen, zonder eenig spoor van averij of bederf. Dit alles zal er zeker niet toe bij

dragen om den lust tot deelneming in tentoonstellingen in het Moederland aan te wakkeren. Alhoewel de inzending niet groot noch schoon te noemen was, zou men toch hebben mogen verwachten, dat bij eene gelegenheid zooals die, welke geleid heeft tot het houden der tentoonstelling — de herdenking van het honderdjarig bestaan van Nederlands onafhankelijkheid, — er meer aan dacht geschonken zou zijn geworpen aan de inzendingen uit Curaçao.

In tegenstelling met het voren staande, meen ik te moeten melden dat ik op verzoek van de Hoofdcommissie van de Tentoonstelling „de Vrouw 1813 — 1913” eene lezing heb gehouden over de hoedenindustrie in de kolonie.

Ofschoon deze lezing niet druk was bezocht, heeft het toch niet aan belangstelling onthroken.

Van mijn verblijf in Amsterdam heb ik gebruik gemaakt om mij voor te bereiden tot het voortzetten van mijne studiereis naar het buitenland en den mij gelaten tijd benut tot het nemen van proeven, enz.

Niettegenstaande de toestanden in Nederland op het oogenblik niet veel belovend zijn ten opzichte van de Curaçaosche hoedenindustrie, vermits de wijze van handeldrijven daar anders is dan in Duitschland, Engeland en Frankrijk en de speculatiegeest niet zoo groot, meen ik toch, dat in de toekomst rechtstreekse handelsbetrekkingen wel tot stand zullen komen.

Van uit Amsterdam zette ik mijn reis voort naar Duitschland

KEULEN.

Keulen werd het eerst door mij bezocht. De handel in stroohoeden is hier lang niet onbeduidend. De invoer vindt voornamelijk plaats uit Marseille en Hamburg en in mindere mate ook uit Engeland.

In verschillende winkels zag ik onze hoeden uitgestald. Tevens trok het mijn aandacht dat zij door een ieder, groot en klein, worden gedragen.

Bij mijn eerste bezoek aan fabrikanten en importeurs, kon ik reeds merken dat Keulen een groot afzetgebied voor onze hoeden zou kunnen worden. De collectie die ik bij mij had, viel zeer in den smaak.

Ook hier verkeerde men over het algemeen onder den indruk dat Curaçao slechts ordinaire hoeden produceert; onze fijne hoeden werden direct met den naam „Panama,” bestempeld en aangezien als alkomstig uit een der zoogenaamde Panama-streken, Ecuador, Peru en Columbia.

Mij werden eenige proeforders verzocht. Tot mijn grooten spijt moest ik van een der voornaamste fabrikanten vernemen, dat hij vroeger ge woon was onze hoeden direct uit Curaçao te betrekken, doch dat ondervonden teleurstellingen hem de relatien met Curaçao hebben doen afbreken. Hij kocht volgens ontvangen monstern en de eerste bezendingen voldeden aan de gestelde eischen, doch de volgende bezendingen werden steeds minder in kwaliteit, en de hoeden werden hem in allerlei afmetingen gezonden, sommigen wa-

ren zelfs zóó klein, dat zij op poppenhoeden geleken.

De laatste bezendingen waren voor hem schadeposten en de hoeden lagen nog onverkocht. Hij meende dat hij door zijn agent in Hamburg beter geholpen wordt, dan bij rechtstreekschen invoer uit Curaçao.

Ik wist hem te bewegen een kleine proefbestelling te doen. Onder de hier bedoelde hoeden moeten de „stapel hoeden” worden verstaan.

Naar mijne meening zouden ook de hoofddeksels van af f18.— tot f30.— per dozijn en van f3.— tot f5.— per stuk, goeden afzet hebben.

Onze stapelhoeden zijn niet meer in dezelfde mate gewild als vroeger.

In Keulen was men van meening, dat het zeer te wenschen ware dat de hoeden gebleekt werden opgezonden, daar er ter plantse geen bleekerij bestaat, terwijl de invoerrechten op gebleekte hoeden niet hooger zijn dan op ongebleekten.

Op beide soorten wordt 30 pfennig per stuk betaald. Sommige importeurs wenschten de hoeden ook geplet te hebben. De gewenschte modellen werden mij opgegeven.

Onze lataihoeden zouden te Keulen ook eene markt kunnen vinden, indien zij gelijkvormiger gevlochten werden. Zij zouden de plaats kunnen innemen van eene hoedensoort die in Lotharingen gemaakt wordt.

Enige monsters, overeenkomstig de verlangde soorten, zullen door mij worden opgezonden.

Voor onze stapelhoeden zal er te Keulen geen toekomst van beteekenis zijn, maar wel zal dit het geval wezen ten opzichte van de Curaçaosche middelsoorthoeden.

Aan de Heeren Gerard Taphorn en F. Schumacher, aan wie ik van onzen wakkeren Consul te Bordeaux aanbevelingsbrieven had medegenomen, wordt hierbij mijn hartelijken dank gebracht voor de bewezen belangrijke diensten en verschaft inlichtingen.

FRANKFORT.

Van Keulen ging ik naar Frankfort a/M.

Een van mijn eerste bezoeken in deze stad, was aan den Nederlandschen Consul, die mij bereidwillig alle verzochte inlichtingen en mededeelingen verstrekke.

Fabrikanten en importeurs werden ook hier door mij bezocht.

Ofschoon de handel in stroohoeden mij op het eerste gezicht zeer onbelangrijk toescheen bleek het mij later, dat de invoer niet zoo onbeduidend was. De Curaçaosche hoeden waren hier nog minder bekend dan in de overige reeds bezochte Europeesche steden. Bij het laten bezichtigen aan fabrikanten en importeurs van mijne collectie hoeden, kon ik de opgewekte belangstelling duidelijk waarnemen.

Evenmin als in Keulen trokken onze stapelhoeden de aandacht, doch de dameshoeden in de prijzen van f3.— tot f6.— per stuk; de zoogenaamde „Olas” van f9.— tot f15.— per dozijn, de middelsoort heerenhoeden van f9.— tot f18.— per dozijn en de kinderhoeden van

Van Curaçao naar New-Orleans

LANGS EEN OMWEG.

Aangeboden door

J. H. B. GRAVENHORST.

Zij hielden woord en plaatsten zich na alles verkocht te hebben in stoelen op het achterschip, van waar zij alles gade sloegen, water aan boord voorviel. De kapitein had het druk met het koopen en verkoopen, doch ging niettegenstaande deze drukte, toch van tijd tot tijd naar Himare om haar het een en ander mede te deelen. Hare groote zwarte oogen schitterden (dan van genoeg en twee rijen voorwitte tanden werden bij het lachen zichtbaar. Himare was een liefelijke verschijning te midden dezer onbeschaafde lieden. Zij was bedeeft met prachtig, zwart, golvend haar, groote zwarte oogen, een klein mondje en rechten neus; zij was middelmatig groot, elegant in al hare bewegingen en daarbij altijd vrolijk en goedig gestemd. Dagelijks kwam de familie Mehija aan boord en met den dag nam de vriendschap bij hen voor den kapitein toe. Na veertien dagen in de baai vertoefde te hebben en dagelijke met Himare te hebben omgegaan, was de kapitein dan ook onnoemlijk op haar verliefd. Na al de gevolgen van een huwelijk met een Indiaansch meisje goed overwogen en daarover nagedacht te hebben, kwam de kapitein tot het besluit en de overtuiging, dat het voor zijne veiligheid, niet minder dan voor zijn belang, van zeer veel gewicht was, zich met Himare door het huwelijk te verbinden. Bemerkt hebbende, dat Hi-

mare hem recht lief had, besloot hij dan, haar, voor zijn vertrek, ten huwelijk te vragen. Dit gesschiedde dan ook op een morgen ten huize van Mehija. De kapitein nam Himare ter zijde en vroeg haar, of zij genegen was hem haar hart te schenken en er in toestemde dat hij met hare ouders over hun huwelijk zoude spreken. „Edgard,” zeide Himare, „bedenk U nog eenige dagen alvorens mijne ouders daarover te spreken, het mocht U misschien later berouwen.” „Berouwen zal het mij niet, want ik heb U lief, Himare, doch wellicht bemint gij een ander.” „Edgard,” zeide Himare, „mijn hart heeft U lief; ook mijne ouders hebben U lief, doch er is een bezwaar, waarover gij wellicht niet hebt nagedacht. Ik behoort tot den stam der Epijoes, met andere woorden, tot de voor naamste Indianen van de Guajira, heb eene groote familie en bev duur, ja zeer duur.

Spreek mijne ouders over ons huwelijk zij zullen U, beter dan ik, alles uitleggen en daarna kunt gij mij uw besluit mededeelen.” Onmiddellijk na dit onderhoud begaf zich de Kapitein naar de ouders van Himare, doch zodra hij over zijn huwelijk met hun dochter Himare begon te spreken, verwijderde Mehija zich, zeggende: „Over zulke zaken moet gij met mij niet praten, maar wel met mijne vrouw.” De Kapitein zette dus het gesprek met de vrouw van Mehija voort, die, nadat hij uitgesproken had, hem mededeelde, dat hij het antwoord over drie dagen ontvangen zoude. Eenigszins ontevreden verliet de Kapitein de woning van den hoofdmans en werd door Kairam naar het strand begeleid, waar hij in de boot stapte en zich naar boord liet roeien. Gedurende de dagen, die verlopen moesten

voor dat de Kapitein iets te weten zoude krijgen, kwam Himare noch een der familieleden aan boord. Den derden dag werd de Kapitein door Himares broeder, Kairam afgehaald en verzocht, mede naar de woning van Mehija te gaan. Aan dit verzoek voldeed de Kapitein gaarne; zij begaven zich aan land, zaten wel dra te paard en gingen in gestreken galop naar de plaats van bestemming.

In de woning van Mehija bevonden zich zijn broeders en zusters, als ook die van Himares moeder. Aan hen allen werd door Himare verteld, dat Edgard haar lief had en haar ten huwelijk had gevraagd. Ook zij had Edgard lief en was geuegen aan zijn verzoek te voldoen.

Aan hen verzocht zij nu, met hare ouders, het aantal muilezels, runderen, paarden, schapen, enz. enz. te bepalen, dat Edgard zoude moeten uitkeeren om met haar in het huwelijk te treden. De vreugde over dit huwelijk was duidelijk op het gelaat dezer lieden zichtbaar. Men zette zich in een kring op den grond neder en beraadslaagde de ruim een half uur, waarna de moeder van Himare naar den Kapitein toeging en dezen mededeelde, dat de familie met dat huwelijk tevreden was, doch dat hij daarvoor de gebruikelijke geschenken moest leveren. Deze geschenken zouden zijn: twintig muilezels, vijftig hoornbeesten, veertig paarden, honderd schapen, tien vaatjes rum en vijf vaatjes kruit. De kapitein vernam deze kennisgeving met alle kenteekenen van tevredenheid en dong op hetgeen door de familie bepaald was, geen enkel schaaft af.

Himare was nu verloofd en zoude bij het uitkeeren van de bepaalde geschenken de vrouw van den kapitein zijn. Acht dagen later ge-

schiedde dit voor de woning van den hoofdmans Mehija. De moeder van Himare nam haar daarop bij de hand en bracht haar bij den kapitein zeggende: „Edgard, zie daar uwe vrouw, heb haar lief, opdat zij ook U zal lief hebben en U getrouwd zal zijn.”

Edgard nam Himare van hare moeder aan, gaf haar een kus en stak een gouden ring aan haar middelsten vinger.

Een der veteste runderen, welke als huwelijksgegeschenk ontvangen waren, werd er geslacht en eenige uren later was het middagmaal gereed, dat, met uitzondering van Himare en Edgard, aan de familie werd rondgedeeld. Voor de beide jonggetrouwden was een schaaft, dat Himare toebehoorde, geslacht, zij kregen van het rundvleesch niets.

Edgard wenschte een stuk van het gebraden rundvleesch te eten, doch Himare lachte hem hartelijk uit en zeide, gij moogt van het vleesch, dat gij voor mij betaald hebt, niets nuttigen; dat is zoo onder ons het gebruik.”

Men bracht dezen avond vroolijk met elkander door en begaf zich ongeveer ten negen ure ter ruste. Voor Himare en Edgard was een hut gebouwd, die zij dien nacht betrokken, des morgens met het aanbreken van den dag zouden zij naar boord gaan.

De Zee-Meeuw was dien dag met een aantal vlaggen getooid en loste, hij het naderen van de scheepsboot, die Himare en den Kapitein aan boord bracht, zeven schoten. Het was dien dag feest aan boord en aan de Indianen werden kleine geschenken uitgereikt. Omstreeks twee uren des namiddags kwam de dokter van de familie Mehija, geheel in het rood gekleed, aan boord, ten einde

te voorspellen of dit huwelijk al of niet gelukkig zoude zijn. Deze dokters zijn gewoonlijk waarzeggers. Na wat gegeten en gedronken te hebben verzocht hij den Kapitein een sigaar, stak die op, riep de familieleden als ook Himare en Edgard bij elkander, plaatste zich op een stoel in hun midden, deed drie zware trekken aan de sigaar, nam die tusschen de vingers, en keek zeer oplettend hoe de sigaar braadde en welke richting de rook nam, die uit de sigaar kwam. Dit eenige malen herhaald hebbende, wierp hij de sigaar in zee, nam Himare bij de hand en zeide haar: „Edgard bemint U en gij hem.”

„Gij zult vele gelukkige dagen met hem doorbrengen en vóór dat die roode ster, die thans, in dit jaargetij, daar aan den hemel staat, op diezelfde plaats zal zijn teruggekeerd, zult gij moeder zijn.” „Wees echter in al Uw doen en laten zeer voorzichtig, want ik zag twee malen de sigaar zwart wegbranden en dat beteekent, dat U een groot ongeluk zal overkomen.” „Vadertje,” zeide Himare, ik dank U voor het goede gedeelte van uwe voorspelling en zal U een paar mooie koeien als eene herinnering aan mijn huwelijk ten geschenke geven,” en hem smekend aanzien de vervolgde zij, „doch doe alles wat in Uw vermogen is om het onheil, dat mij treffen moet, van mij af te wenden.”

De dokter nam haar hand in de zijne en zeide, „kind, ik heb U lief, zijt niet bevreesd, ik heb veel macht.”

Het feest werd tot den avond voortgezet, en dien nacht bracht menig Indiaan op het witte zeestrand slapende door.

Wordt vervolgd.

kustvaart en van de visscherij.

Ref. Engelsch SS INVEROVIC was held of morven hier verweacht van dien